

**Proces-verbaal van de overlegvergadering van 28 november 2023
voorafgaand aan de uitwerking door de VREG van de tariefmethodologie
2025-20XX**

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt ("VREG")

–

**Elektriciteits- en Aardgasdistributienetbeheerders
actief in het Vlaamse Gewest**

Datum	Dinsdag 28 november 2023, 13.00-15.15 uur
Plaats	Kantoren VREG
Deelnemers	Vertegenwoordigers van Fluvius System Operator cv (hierna "FSO") namens de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders actief in het Vlaamse Gewest: Roby Bosmans, Liesbeth Haelterman, Jozef Huyck, Jimmy Mathijs en Joris Soens. Vertegenwoordigers van de VREG: Jonas De Smit, Niels Govaerts, Sander Meert, Bert Stockman, Leen Vandezande en Didier Van Overloop.

Kader: De overlegvergadering kadert in het gestructureerd, gedocumenteerd en transparant overleg tussen de distributienetbeheerders (hierna "DNB's") en de VREG voorafgaand aan de uitwerking door de VREG van het ontwerp van tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2025- 20XX, en dat voorafgaat aan de organisatie van een openbare raadpleging over het ontwerp van tariefmethodologie door de VREG.¹

Inleiding

De lezer wordt verwezen naar de agenda van deze tweede overlegvergadering, alsook naar de bijhorende documenten aangeleverd door FSO.

Na onderling overleg gingen beide partijen ermee akkoord dat FSO uiterlijk op vrijdag 24 november de voorbereidende documenten voor beide agendapunten zou aanleveren.

Agendapunt 1 - Studie tijdsafhankelijke tarieven en injectie

¹ Overeenkomstig de bepalingen van de "Overeenkomst over de overlegprocedure volgens artikel 4.1.31, §1 van het Energiedecreet voorafgaand aan de openbare raadpleging over het ontwerp van tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2025-20XX" (hierna "de Overeenkomst over de overlegprocedure").

FSO geeft aan de finale conclusies van de Studie Time of Use en injectie (hierna “Studie”) te zullen toelichten, zij het in het algemeen, zonder alle details te zullen bespreken.

- Toelichting bij slide 4 van de presentatie

FSO licht toe dat het gaat om een complexe studie, waarbij er werd gestart met afzonderlijke werkgroepen van stakeholders voor grootverbruiksmeeinrichtingen (hierna GVM) en kleinverbruiksmeeinrichtingen (hierna KVM), maar nadien ervoor werd geopteerd om deze samen te voegen in één werkgroep.

FSO licht het verloop van de Studie toe, met o.m. een brainstorm over tariefmodellen, de tariefimpact, het scoringsmodel en de verwachte netimpact.

Inzake het parametrisatie-model licht FSO toe dat een benchmark met landen uit de EU en wereldwijd werd gevraagd aan consultant Roland Berger. FSO licht toe dat hieruit de volgende lessen zijn te trekken: het Spaanse ToU-model heeft impact, terwijl het Italiaanse model nagenoeg geen impact heeft op het netgebruik. FSO stelt dat een grote differentiatie in tarieven tussen ToU-zones vereist is, zoniet dreigt men veel moeite te doen zonder veel resultaten te bereiken. FSO meent dan ook dat de strategische keuze voorligt of men verregaand durft te differentiëren tussen de verschillende ToU-zones.

FSO wijst op het belang om een kW-component in de tarieven te behouden. FSO licht toe dat het uitgangspunt van het capaciteitstarief in Vlaanderen uniek is en grondig verschilt van andere landen.

FSO benadrukt dat de Studie is uitgevoerd o.b.v. een relatief beperkte analyse: het gaat slechts om 66.000 klanten met een digitale meter (hierna “DM”) aangesloten op laagspanning (hierna “LS”), op een totaal van 1,7 miljoen. Dat komt omdat er kwartierwaarden nodig zijn, waarvan de uitlezing op heden nog moet geïnitieerd worden door de netgebruiker zelf. FSO concludeert dat het gaat om een steekproef met een beperkte omvang, in combinatie met data uit digitaal gemeten cabines, die een aandeel van slechts 6% van het totaal aantal cabines uitmaken.

FSO licht verder toe dat er werd gesimuleerd met een verschillende piek/dal-ratio voor KVM en GVM klanten.

FSO licht de resultaten toe en bespreekt de scenario’s van een kostentoe wijzing van het tarief netgebruik van respectievelijk 20% en 50% aan ToU. In beide scenario’s werd er een onderscheid gemaakt tussen een daltarief, een normaal tarief en een piektarief.

- Toelichting bij slide 5 van de presentatie

FSO wijst op de handicaps van de Studie: de bemoeilijkte uitrol van de DM, de covid-19-periode en de energiecrisis. FSO stelt dat de oorzaak van vastgestelde gedragsveranderingen hierdoor niet altijd eenduidig kan worden bepaald. FSO geeft aan dat daardoor de impact van het capaciteitstarief zoals ingevoerd begin 2023 (hierna “captar 1.0”) op dit moment moeilijk

kan onderscheiden worden en het onvoldoende zeker is of er sprake is van een verworven gedragsverandering. FSO wijst erop dat de hoge energieprijzen als voordeel hadden dat er gedurende een langere periode een grote media-aandacht was voor energie.

FSO wijst er nogmaals op dat de Studie is gebaseerd op de data van slechts 66.000 klanten met een DM aangesloten op LS. FSO licht verder toe dat in de Studie voor klanten aangesloten op middenspanning (hierna "MS") is gewerkt met een volledige AMR-dataset. FSO stelt dat het gevaarlijk is om harde conclusies te trekken uit de Studie, aangezien netgebruikers op LS met een DM zelf kwartierwaarden moeten initiëren, zodat er in de steekproef een dominante groep van "early adopters" vervat zit. FSO stelt dat het model van de Studie goed is, maar dat de resultaten niet zonder meer betrouwbaar zijn wegens de relatief kleine steekproef. FSO stelt dat een vervolgstudie op basis van meer data noodzakelijk is.

- Toelichting bij slide 6 van de presentatie

FSO licht toe dat moet worden opgelet voor weerstand tegen verandering. Een zo eenvoudig mogelijk tarief met een geleidelijke invoering is daarom aangewezen. FSO wijst erop dat de stakeholders aandringen op duidelijkheid en voorspelbaarheid.

FSO geeft verder aan dat voorlopig blijkt dat er potentieel is om toekomstige netpieken te reduceren, vnl. op de koppelpunten met het transmissienet, maar minder op de LS-kabels zelf.

FSO licht toe dat er geen marktverstoring mag optreden, waarbij uit de buitenlandse toepassingen blijkt dat er een grotere prikkel moet worden gecreëerd dan louter het verschil op de energiemarkten om netgebruikers aan te zetten tot verschuiving van verbruik.

FSO geeft verder aan dat het gebruikte rekenmodel werkt en goed is getraind: het gaat om 5 biljoen mogelijke ToU-combinaties op 8.800 FSO-assets uit 2020-2022. FSO licht de gehanteerde simulaties toe. De piekperiode die op basis van de simulaties afgeleid wordt voor afname van residentiële klanten op laagspanning omvat de uren 8u-12u en 17u-20u op zowel week- als weekenddagen tijdens de elektrische winter (november t.e.m. maart). Voor professionele klanten op middenspanning omvat de piekperiode dezelfde uren, maar enkel op weekdays tijdens de weerkundige winter (december t.e.m. februari). FSO licht verder toe dat afnamepieken vrij goed voorspelbaar zijn o.b.v. de buitentemperatuur, m.n. tussen 8u en 12u en tussen 17u en 20u, terwijl injectiepieken eerder beperkt zijn en niet-voorspelbaar, daar de combinatie van wind, zon en WKK onvoorspelbaar is.

FSO geeft aan dat er voor afname voldoende scherpe pieken zijn, zodat er potentieel is om verbruik te verschuiven, maar dat het hierdoor aangewezen is om binnen een ToU-systeem voor afname te werken met kWh als tariefdrager, omdat er anders een verschuiving van verbruik zal zijn binnen de grenzen van de piekzones.

FSO licht inzake de financiële impact toe dat er op korte termijn enkel de herverdeling van historische kosten is, en dat de baten van ToU pas later komen. FSO geeft aan dat bij ongewijzigd gedrag de dalers de kleine verbruikers en de klanten aangesloten op MS zijn, en dat de stijgers de klanten zijn die vandaag een hoog verbruik en hoge vollasturen hebben.

FSO licht verder toe dat het verschil in de marktprijs te laag is om erop te rekenen dat een verandering in retailprijs het gedrag zal sturen.

FSO geeft verder aan dat in de toekomst de dominante drivers koude temperatuur en ochtend- en avondpiek nog dominanter zullen worden, gelet op het bijhorende meerverbruik voor verwarming en elektromobiliteit.

FSO licht toe dat een vervolgstudie aangewezen is, daar het effect van captar 1.0 nog niet voldoende zeker is en omdat er in 2022 onvoldoende data beschikbaar was.

FSO besluit dat er potentieel is om te besparen op netkosten, maar dat de omvang ervan nog nader te verifiëren is op basis van een vervolgstudie met een grotere steekproef. Op vandaag is er nog voldoende netcapaciteit.

De VREG vraagt of de studie van de UGent over prijselasticiteit, die in deze Studie is verwerkt, betrekking heeft op data van 2022. FSO bevestigt dit en geeft aan dat er veel tijd verloren is gegaan om tot een juridisch sluitende datatransfer te komen, maar dat het transfersysteem dat nu op poten is gezet, kan worden gebruikt voor verdere studies. FSO geeft aan dat er nog enkele maanden nodig zijn en in 2024 bijkomende resultaten verwacht worden van de studie van de UGent.

- Toelichting bij slide 7 van de presentatie

FSO geeft aan dat er o.m. nog de volgende openstaande punten zijn:

- Het vastleggen van de exacte tijdstippen/uren voor ToU afname. FSO geeft aan dat het vastklikken van dat tijdsvenster op zich niet het belangrijkste van de oefening is.
- Qua keuze van de tariefdrager voor injectie is kW kostenreflectief, maar de toekomstige baat is onvoldoende aangetoond.

FSO geeft aan dat IPSOS een “customer journey” klantenbevraging over het capaciteitstarief heeft uitgevoerd waarin ook vragen over een potentiële tariefstructuur met ToU werden opgenomen. FSO stelt dat de resultaten hiervan nog niet zijn overgemaakt aan VREG, maar wel opgenomen in de Studie.

FSO licht toe dat een vervolgstudie aangewezen is, o.m. omdat een evaluatie van de impact van captar 1.0 op basis van enkel het voorjaar van 2023 voorbarig is, omdat in de gebruikte data nog geen klanten met batterijen, dynamische energietarieven, etc. vervat zitten, omdat er werd gewerkt met een te beperkte steekproef, en omdat FSO via academische partners, UGent en VUB, de assumpties voor toekomstig gedrag verder zal verfijnen.

De VREG vraagt of het huidige simulatiemodel van FSO kan omgaan met gedragswijzigingen. FSO bevestigt dit.

De VREG merkt op dat bij aanvang van de Studie werd uitgegaan van drie modellen: één model op basis van de huidige situatie, één model op basis van de toekomstige situatie en één model dat bijkomend het effect van eventuele ToU-tarieven op de netbelasting in rekening neemt. In de uitgewerkte Studie komen twee van die modellen niet aan bod. FSO verduidelijkt dat het simulatiemodel klaar is om alle scenario's mee te nemen in een vervolgstudie.

- Toelichting bij slide 8 van de presentatie

FSO geeft toelichting bij de bezorgdheden voor de implementatie van ToU.

FSO geeft aan dat de perceptie kan ontstaan dat alleen sociaal gegoede klanten een voordeel hebben wegens hun potentieel voor consumptiewijziging, zoals netgebruikers met elektrische voertuigen en warmtepompen.

FSO geeft verder aan dat de stakeholders vragen dat de ToU niet te complex is met het oog op de communicatie ervan, aangezien het onderscheid piek/dal zelfs voor sommigen al te complex bleek, en omdat captar 1.0 ook nog niet voldoende gekend is bij de netgebruikers.

FSO geeft verder aan dat het versnellingstraject voor de uitrol van de DM volop lopende is en dat geactiveerde kwartierwaarden vandaag eerder beperkt zijn. FSO stelt dat een voldoende hoge uitrol van de DM noodzakelijk is om ToU met vertrouwen in markt te kunnen zetten.

FSO haalt ook aan dat er bezorgdheden zijn vanuit het oogpunt van de markt en implementatie in de marktprocessen. FSO stelt dat FEBEG heeft aangegeven dat de sourcing strategie van leveranciers maakt dat de piek/dal-ratio marktverstoring kan zijn, en heeft aangedrongen op een tijdige afstemming en voldoende lange implementatietijd.

FSO besluit als volgt: er zit beter enige tijd tussen captar 1.0 en captar met ToU, er moet tijd zijn voor uitgebreide klantencommunicatie samen met de stakeholders, de wijziging moet ruim op voorhand worden aangekondigd zodat de markt en klanten zich kunnen voorbereiden, er is geen acuut capaciteitstekort op korte termijn, en de conclusies zijn gebaseerd op een te beperkte steekproef, zodat er een vervolgstudie nodig is om de conclusies te bevestigen.

VREG vraagt of de activatie van kwartierwaarden waarvan sprake, betrekking heeft op de activatie in SMR3. FSO antwoordt dat de kwartierwaarden geactiveerd moeten zijn voor de netbeheerder, niet in SMR3 voor de marktprocessen en de leverancier.

- Toelichting bij slide 9 van de presentatie

FSO licht zijn voorlopig advies vanuit de Studie toe, dat echter te bevestigen is in een vervolgstudie.

FSO geeft aan dat ToU de kostenreflectiviteit verhoogt en aanzet tot een lagere systeempiek. FSO geeft verder aan dat Critical Peak Pricing (CPP), dynamische nettarieven die afhankelijk zijn van temperatuur, en statische ToU, op basis van seizoen, quasi op hetzelfde resultaat

uitkomen, en dat statische ToU momenteel voldoende incentiverend is, terwijl CPP het systeem vermoedelijk te complex maakt voor de meeste klanten.

FSO stelt geen voorstander te zijn van een 'opt in'-systeem, uit vrees voor *cherry picking*, waarop FSO niet kan vertrouwen om investeringen te reduceren, en waarbij het te verwachten is dat kleine klanten niet intekenen op het systeem, terwijl die net een financieel voordeel doen met ToU. FSO geeft aan dat een 'opt in'-systeem ertoe zal leiden dat enkel klanten met voldoende verbruik en geautomatiseerde sturingssystemen ervan gebruik zullen maken, waardoor minder goeude categorieën worden uitgesloten.

FSO geeft aan dat een maximumtarief enkel aangewezen is over alle tariefcomponenten heen, en dus niet voor de ToU-zones afzonderlijk. Ook geeft FSO aan dat een koppeling tussen nettarieven en retailprijzen, zoals bv. in het VK, niet aangewezen is.

FSO geeft aan dat navolgend nog een beslissing vereist is over de volgende vragen:

- Het exacte uurschema, waarvan de precieze tijdsvensters binnen de contouren van winter, ochtend en avond nog verder zullen uitkristalliseren.
- Captar op injectie met eventuele ToU: op te volgen hoe dit verder evolueert, gelet op de toename van PV met injectie en bidirectioneel laden.

VREG merkt op dat FSO aangeeft dat de impact vnl. hoger op het net te situeren valt, op de koppelpunten, en dat Elia dynamische tarieven en ToU voorlopig in de koelkast lijkt te hebben gestoken. VREG vraagt of daarover overleg is tussen FSO en Elia. FSO antwoordt dat er een samenwerkingstraject lopende is, maar waarvan het eindresultaat nog niet is geformaliseerd. FSO geeft aan dat er een akkoord is over de assumpties gehanteerd in het investeringsplan, maar dat er verdere afstemming nodig is over de types van netgebruikers op de koppelpunten.

- Toelichting bij slides 11-12 van de presentatie

FSO geeft toelichting bij de analyse van de kostenreflectiviteit van injectietarieven op basis van tariefsimulaties.

FSO geeft aan dat er verschillende tariefdragers werden bekeken, waarbij de huidige tariefdrager, zijnde de geïnjecteerde kWh, werd vergeleken met vijf alternatieven: injectiepiek max., overschrijding injectiepiek max t.o.v. afnamepiek max, injectiepiek maand, overschrijding injectiepiek maand t.o.v. afnamepiek maand, en geïnstalleerd productievermogen. FSO licht toe dat in de analyse de bruto- en netto-investeringskost werd gedeeld door verschillende tariefdragers, met een vergelijking van de delta's in euro en % delta's van de in totaal 6 tariefdragers met de werkelijke bruto- en netto-kost.

VREG vraagt of het de bedoeling is om injectie mee te nemen in de vervolgstudie. FSO antwoordt deze bij voorkeur samen te behandelen. Ook geeft FSO aan dat zolang de afnamepiek dominant blijft, de injectiepiek nog niet moet worden gestuurd, maar dat dit verandert eens de injectiepiek dominant wordt. FSO stelt dat ToU op injectie

kostenreflectiever is, maar dat dit een beleidskeuze veronderstelt, en dat het niet iets is waarop FSO zelf aandringt.

- Toelichting bij slide 14 van de presentatie

FSO geeft toelichting bij het aangewezen implementatietraject van ToU.

FSO geeft aan een stapsgewijze aanpak te verkiezen, waarbij er de nodige aandacht moet zijn voor klantcommunicatie en de leveranciers tijdig worden betrokken.

FSO geeft aan dat het getoonde implementatietraject berust op een aantal assumpties: de invoering van ToU op termijn, eerst voor afname op MS en vervolgens voor afname op LS, alsook voor injectie door grote installaties. FSO verduidelijkt dat het gaat om loutere assumpties, die niet vooruitlopen op enige beslissing.

FSO geeft aan dat een andere assumptie is dat de kwartierwaarden uit DM beschikbaar zijn, hetgeen vereist dat voor alle DM kwartierwaarden worden uitgelezen, hetgeen in elk geval vanaf het begin 2026 verplicht is op basis van de huidige regelgeving.

FSO merkt op bewust geen concrete timing te plakken op het implementatietraject, maar enkel doorlooptijden te tonen, waarbij de precieze timing afhankelijk is van het startpunt van het traject na overleg met de VREG en de leveranciers. FSO geeft aan in het getoonde traject een doorlooptijd van drie jaar voorop te stellen voor afname op LS.

FSO geeft aan dat een beslissing over het moment van invoering van ToU in elk geval voldoende rekening dient te houden met het interne project 'Fundu', dat reeds is opgestart, waarbij data-uitwisseling voor DM met het CMS wordt verlegd naar een meer flexibel platform met een cloud-based fundament (ter vervanging van het huidige IMDMS-platform).

FSO licht verder toe dat bepaalde complexiteiten buiten de scope van het implementatieplan worden gelaten, zoals bijvoorbeeld het 'opt in'-systeem.

VREG vraagt hoe FSO de interactie ziet tussen de doorlooptijd, de vervolgstudie en de investeringsplannen. FSO antwoordt dat er eerst een vervolgstudie vereist is om de impact op te vermijden investeringen te kennen.

VREG vraagt of FSO uitgaat van een vervolgstudie met een jaarlijkse of tweejaarlijkse update. FSO antwoordt dat er binnen een jaar een vervolgstudie kan opgeleverd worden, die daarna periodiek kan worden geüpdatet, maar bij voorkeur niet jaarlijks, omdat de trends niet zo snel gaan veranderen.

VREG vraagt hoe FSO in dat opzicht kijkt naar de hangende wijziging in de regelgeving op grond waarvan het investeringsplan niet jaarlijks maar tweejaarlijks zou moeten worden ingediend. FSO antwoordt dat een tweejaarlijks investeringsplan nuttig is, waarbij een alternerende update van de vervolgstudie en het investeringsplan de voorkeur geniet.

VREG vraagt of de netsimulaties in de Studie en het investeringsplan nog niet zijn gealigneerd. FSO antwoordt dat dit klopt, maar dat het de bedoeling is om dit verder te aligneren. FSO merkt op dat er voor de Studie meer gedetailleerde data, namelijk volledige lastprofielen, werd gebruikt dan in de analyses voor het investeringsplan. FSO licht verder toe dat als uit toekomstige simulaties voor de Studie zou blijken dat er netinvesteringen kunnen worden vermeden, dat deze zouden meegenomen worden in het investeringsplan, en dat ook omgekeerd wijzigende trends die blijken uit het investeringsplan meegenomen zullen worden in simulaties voor de Studie.

VREG vraagt in hoeverre de timing van het project 'Fundi' impact zou hebben op de invoering van ToU. FSO antwoordt dat het project 'Fundi' op zich los staat van ToU en erop gericht is om flexibeler te kunnen werken met marktprocessen in de toekomst, maar dat een moeilijkheid kan zijn dat de beslissing tot invoering van ToU qua timing slecht valt, waardoor FSO ToU nog zou moeten inbouwen in het oude platform, hetgeen kosteninefficiënt is en zeker niet de voorkeur geniet van FSO. FSO geeft aan om die reden van de VREG de nodige input te verwachten wat betreft de timing van de invoering van ToU.

- Toelichting bij slides 16 van de presentatie

FSO overloopt de algemene conclusies van zijn presentatie:

- Een vervolgstudie is nodig om het potentieel uit de te beperkte steekproef te bevestigen.
- De kostendrager voor injectie kan kostenreflectiever, m.n. per technologie, maar dit betreft een beleidskeuze.
- Er dient de nodige tijd en resources te worden voorzien voor klantcommunicatie.
- Captar 1.0 leert dat er tijdig moeten worden gestart met een mogelijke invoering. De klantenbevraging leert dat captar 1.0 vandaag nog niet door iedereen correct wordt begrepen.
- Een implementatietraject vraagt voldoende doorlooptijd om de invoering met de stakeholders samen uit te werken.

Agendapunt 2 - Toekomst aardgas richting 2050

- Toelichting bij slide 2 van de presentatie

FSO licht toe dat hij zijn toekomstvisie op aardgasnetten heeft geïntroduceerd in de zomer van 2023 op het strategisch overleg inzake energietransitie met daarin o.m. VEKA, VREG en academici, met daarin simulaties van mogelijke toekomstscenario's.

FSO licht toe dat zijn investeringsbeleid in gasnetten is opgenomen in het investeringsplan, m.n. een "keep it running"-visie. FSO geeft aan dat dit nog geen antwoord geeft op vragen

mbt de toekomst van aardgasnetten, toekomstige kosten en het risico op stranded assets.. FSO geeft wel aan dat er verschillende kwantitatieve en kwalitatieve visies bestaan over de toekomst van het aardgasnet. FSO geeft aan dat ze in deze presentatie nog geen concrete voorstellen of oplossingen naar voor dragen.

- Toelichting bij slide 3 van de presentatie

FSO licht toe dat zijn toekomstvisie steunt op drie pijlers: er moet oog zijn voor het voldoende lang in stand houden van het gasnet. Ook moet er oog zijn voor het herbestemmen van bestaande aardgasnetten voor waterstof en biomethaan, eventueel andere fluïda, waarbij opportuniteiten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Tegelijk moet er ook oog voor zijn dat de herbestedingsmogelijkheden nooit tot een volledig hergebruik zullen leiden, en dat er sowieso een te groot aardgasnet zal zijn, met stranded assets tot gevolg.

- Toelichting bij slide 4 van de presentatie

FSO licht toe dat het gebruik van aardgas zal dalen. FSO verwijst naar de scenario's voor verwarming uit het investeringsplan voor het elektriciteitsdistributienet, waarbij de investeringsbehoefte voor dit net aangeeft welk restvolume aardgas er zal zijn. FSO geeft aan dat uit het investeringsplan blijkt dat het restvolume aardgas geen aanleiding zal geven tot nieuwe investeringen, maar dat de vraag blijft voor hoeveel netgebruikers het onderhoud van het gasnet nog nodig zal zijn en aan welke kost.

- Toelichting bij slide 5 van de presentatie

FSO licht toe dat er een bepaalde verhouding moet zijn tussen het gebruik van het gasnet en de grootte ervan. FSO geeft aan dat er tegen 2050 minder gebruik en een kleinere grootte zal zijn, maar het precieze eindpunt is nog niet gekend. FSO geeft aan dat in de eerste jaren het gebruik zal dalen. FSO licht toe dat door bv. de renovatieplicht bij verkoop er een daling van het gebruik zal zijn verspreid over gans Vlaanderen, maar dat dit niet zal leiden tot welbepaalde locaties waar het gasnet zal krimpen. FSO wijst erop dat erover moet worden gewaakt dat er geen ongezonde verhouding ontstaat tussen een kleiner aantal gebruikers en een constante grootte van het gasnet, waardoor de netkost per netgebruiker te hoog wordt en hierdoor steeds meer netgebruikers afkoppelen. FSO geeft aan een dergelijk scenario te willen vermijden.

- Toelichting bij slides 6-7 van de presentatie

FSO licht toe dat het te vroeg is om clusters van netgebruikers van het gasnet te "duwen", maar dat er wel al kan nagedacht worden hoe financieel te anticiperen op een dalend gebruik van het aardgasnet. FSO geeft aan dat het gebruik van het gasnet zal dalen, eerst in volume en vervolgens in aantal klanten, door de overschakeling van gasketels naar hybride warmtepompen, waardoor de netkosten vnl. bij netgebruikers met een gasketel zullen vallen. FSO geeft aan te willen onderzoeken of hij daarop kan anticiperen.

- Toelichting bij slide 8 van de presentatie

FSO verwijst naar voorbeelden van andere netbeheerders en regulatoren. FSO verwijst naar Fluxys en stelt dat de CREG in haar tariefmethodologie de afschrijvingen voor nieuwe investeringen aanpast zodat tegen 2050 een restwaarde van nul wordt verwacht. Ook verwijst FSO naar Nederland, waar de tariefmethodologie voor distributienetbeheerders erin voorziet dat de afschrijfsnelheid kan wijzigen, met bv. degressieve afschrijvingen.

- Toelichting bij slides 9-10 van de presentatie

FSO licht toe dat hij een financieel berekeningsmodel heeft uitgewerkt, op basis van de RAB uit een bepaald jaar, met verschillende varianten:

- Het investeringsplan 2024-2032 geëxtrapoleerd naar 2050 om de RAB in 2050 te kennen.
- Drie scenario's voor de financiële afbouw: het "as is"-scenario, een scenario met een verdubbeling van de afschrijfsnelheid, en een scenario met RAB = 0 tegen 2050.
- Drie scenario's voor het gasverbruik tegen 2050: de scenario's laag en hoog elektrisch verbruik uit het investeringsplan elektriciteit en een derde scenario, o.b.v. een versnelde uitfasering van gasketels.

- Toelichting bij slides 11-12 van de presentatie

FSO geeft aan eerst nog een stijging van het verbruik van gas te verwachten, gelet op de te verwachten toename van netgebruikers met stookolie die een aansluiting zullen vragen op het gasnet.

FSO geeft aan dat het volume sneller zal dalen dan het aantal netgebruikers, omdat netgebruikers in eerste instantie zullen overschakelen naar hybride warmtepompen.

- Toelichting bij slide 13 van de presentatie

FSO geeft toelichting bij de uitgangspunten van de simulaties.

- Toelichting bij slides 14-15 van de presentatie

FSO licht de simulaties van de RAB volgens de drie scenario's toe. In dat verband merkt FSO op dat er ook rekening werd gehouden met de vervanging van de eerste generatie van DM voor aardgas.

- Toelichting bij slides 16-18 van de presentatie

FSO licht voorts de simulaties van de impact op de nettarieven toe. Voor residentiële netgebruikers zullen de volumes en het aantal aansluitingen dalen, zodat de gemiddelde netkost per netgebruiker stijgt. FSO licht verder toe dat er in het scenario van RAB = 0 tegen 2050 een beperkte netkost blijkt, maar dat FSO dan eindigt zonder stranded assets. Verder

licht FSO toe dat er in het scenario van het versneld afschrijven (x2) op lange termijn een positieve impact op netkosten is.

FSO geeft aan dat hoe langer een beslissing uitblijft, hoe groter de impact op de netkosten is. Ook wijst FSO erop dat de simulaties zijn uitgevoerd o.b.v. een residentieel verbruik op jaarbasis van 17.000 kWh, terwijl dat volume allicht nog verder zal afnemen.

VREG vraagt of de simulaties zijn uitgevoerd o.b.v. de bestaande tariefstructuren en klantengroepen. FSO bevestigt dit, en verduidelijkt dat op deze slides enkel de residentiële klanten zijn weergegeven, maar dat de trends gelijklopend zijn bij professionele klanten.

- Toelichting bij slide 19 van de presentatie

FSO licht de mogelijke conclusies o.b.v. de uitgevoerde simulaties toe:

- FSO geeft aan dat er een opportuniteit is om een versnelde afschrijving mee te nemen in de tariefmethodologie 2025-2028. FSO geeft aan dat er slechts een kleine impact zal zijn op de gasfactuur van eindklanten, nu er nog veel gasklanten zijn. Verder geeft FSO aan dat het risico op stranded assets geleidelijk aan kan worden verkleind, en dat er in een latere fase in elk geval een kleiner te solidariseren restbedrag zal zijn.
- FSO geeft aan dat de afschrijfsnelheid en wendbaarheid ervan nader te bespreken zijn.
- FSO geeft aan dat het huidige volumegebaseerde nettatarief geen incentive biedt voor de netgebruiker zonder verbruik om een afsluiting van het gasnet te vragen en dit gezien de voor de netgebruiker hiermee gepaard gaande afsluitkosten.

VREG vraagt hoe FSO kijkt naar het potentieel van warmtenetten. FSO antwoordt in het investeringsplan uit te gaan van 8% van de bestaande residentiële netgebruikers aangesloten op aardgas die kunnen worden aangesloten op een warmtenet.

FSO geeft aan het toekomstscenario voor het gasnet nu al duidelijk op de agenda te willen zetten. FSO geeft aan dat de mogelijke scenario's en visies daarover het voorwerp uitmaken van het strategisch overleg met VEKA en VREG.

FSO vraagt of het denkbaar is dat de versnelde afschrijving nu al in de tariefmethodologie wordt opgenomen, of minstens in de loop van de komende reguleringsperiode erin kan worden opgenomen. VREG antwoordt dat er nog geen harde stop voor aardgas in de regelgeving is bepaald, bv. tegen 2050. VREG merkt op dat als de volgende Vlaamse Regering in dat verband iets zou beslissen, dat dat eventueel aanleiding kan geven tot een aanpassing van de tariefmethodologie. FSO merkt op dat een harde stop vanuit het beleid geen noodzakelijke voorwaarde hoeft te zijn om de tariefmethodologie te herzien en te anticiperen op toekomstige kosten van het aardgasnet: het gebruik van aardgas zal sowieso dalen.

VREG merkt op dat er nog geen rekening werd gehouden met de herbestemmingsmogelijkheden van het gasnet, zodat in hun alternatieve scenario's netkosten

ten laste van huidige netgebruikers worden gelegd, terwijl de herbestemming van assets tot lagere netkosten voor toekomstige netgebruikers kunnen leiden.

VREG merkt op dat er volgens FSO dus drie opties zijn voor het restbedrag: de netgebruikers dragen dit, de aandeelhouders of de maatschappij. VREG merkt verder op dat FSO vooropstelt om gebruik te maken van de grotere hoeveelheid netgebruikers die er vandaag nog zijn om het restbedrag zo laag mogelijk te houden.

VREG merkt verder op dat er nog een stijging van het aantal aansluitingen zal zijn tot 2030. FSO geeft aan dat het aantal netgebruikers tegen dan inderdaad nog niet gedaald zal zijn, maar dat de resterende tijd om versneld af te schrijven wel korter zal zijn. FSO merkt op dat de einddatum van de simulaties en andere parameters natuurlijk nog aangepast kunnen worden.

VREG geeft aan dat het nuttig zou zijn om te weten welke urgentie er bestaat, o.b.v. andere simulaties met andere einddata, om te zien wat gevolgen zijn voor netgebruikers als er een aantal jaar zou worden gewacht met versnelde afschrijvingen.

VREG geeft aan dat er vooral nog meer onderzoek moet gebeuren. Ook geeft VREG aan van FSO een verdere staving te verwachten van de urgentie van de versnelde afschrijvingen.

FSO geeft aan in hoofdzaak aan te dringen op de wendbaarheid van de tariefmethodologie om aanpassingen te doen in functie van toekomstige beleidsaanpassingen. VREG geeft aan dat het een optie is om in de tariefmethodologie erin te voorzien dat er verder studiewerk zal gebeuren gedurende de reguleringsperiode, waarin gebeurlijke beleidsaanpassingen kunnen worden verwerkt.

FSO merkt op dat het jammer zou zijn als er volgens de komende tariefmethodologie een daling van de nettarieven zou zijn, terwijl de uitfasering van de gasnetten met bijhorende kosten te verwachten is.